

क्षितिगर्भ s. u. क्षितिगर्भ oben.

क्षितिन्द्र (1. क्षिति *Erde, Land* → इन्द्र) m. *Fürst, König* Spr. 1394.

क्षितिश Varāh. Brh. S. 3, 29. Z. 3, in क्षितिशवंशवलीचरित ist क्षितिश N. pr. eines Fürsten von Kānjakubga; vgl. Kshiric. 4, 12.

क्षित्यधिप m. *Fürst, König* Varāh. Brh. 11, 1.

क्षित्युत्कार m. *Erdhaufen, Sandhaufen* Varāh. Brh. 2, 12.

1. क्षिप् 1) क्षिपंश्च पादान् *die Füße werfend* so v. a. *heftig bewegend* Buāg. P. 10, 36, 14. मनः क्षिपन्तौ *mit sich fortreissend* 43, 19. Z. 12 lies प्रतिमुहुः. — 2) ततो रत्नपुरं नीत्वा क्षिपामो येन तत्र सा । कन्दर्पस्य पितुर्गेहे सपत्न्या सह तिष्ठति ॥ *niedersetzen, absetzen* KATHAS. 123, 284. — 3) Z. 2 lies क्षो st. क्ष्यो. — 8) Buāg. P. 10, 51, 8. 9. 34, 41. 75, 36. अविषक्षैस्तमालेपैः क्षिपन् 33, 17. परं क्षिपति देशेण Spr. 1693. Z. 7 die richtige Lesart ist मामतिव्रतवाक्यैः; vgl. Spr. 618. — 9) *verbringen, zubringen* (die Zeit): राजा कृष्टो ऽक्षिपत्तपाम् KATHAS. 33, 154. भवान्मे क्षिपतीक्ष्णं कालम् *du vertreibst mir hier die Zeit* 92, 84. न कालं नेमुमर्हसि *du darfst keine Zeit verlieren* R. 7, 80, 14; vgl. कालक्षेप. — 10) *addiren* GOLĀBH. 6, 19. — 11) क्षिप्त *zerstreut*: तथा हि क्षिप्तं नाम तेषु तेषु विषयेषु क्षिप्यमाणमस्थिरं चित्तमुच्यते SARVADARĀNAS. 163, 11. fg. क्षिप्ताय-वस्यासु 10. क्षिप्तमूढविक्षिप्ताख्यं भूमित्रयम् Verz. d. Oxf. H. 229, a, 5 v. u. — caus. 3) *verbringen, vertreiben* (die Zeit): क्षेपयितुं रात्रिम् KATHAS. 36, 75. — ग्रथि 3) KATHAS. 74, 74. Buāg. P. 10, 33, 18. — अथ 1) तस्मै वन्ननवाक्षिपत् KATHAS. 113, 30. चौरान् अथैववाक्षिपन् 114, 122.

— अथ 2) *schleudern*: तस्मै ब्रह्मास्त्रमाक्षिपत् (अक्षिपत्?) KATHAS. 113, 32. — 4) कथाश्रवणकौतुकान्ति *angezogen* KATHAS. 114, 144. आक्षिप्तचित्त Buāg. P. 10, 30, 2. आक्षिप्तकृद्य Spr. 3987. आक्षिप्तकेतुकुच *abgenommen* Çic. 3, 31. *auseinanderwerfen, auseinanderreiben*: वायुर्यथा घनानीकं तूष्णं तूष्णं रज्जोति च । संयोग्याक्षिपते (= पृथक्करोति Schol.) भूयः Buāg. P. 10, 82, 43. — 8) Sāh. D. 266 (wo काक्वाक्षिप्तं zu lesen ist). 314. 120, 12. — 9) *Etwas* (acc.) *zurückweisen, gegen Etwas eine Einwendung erheben* KĀVJĀD. 2, 122. 128. 130. 136. 144. — 10) Spr. 3680. KATHAS. 124, 14. — 11) *von sich weisen, aufgeben, verlassen*: आक्षिप्तसत्पथ Spr. 3634. — 12) Jmd (acc.) *herausfordern* (zur Rechtfertigung, zum Streit) KATHAS. 37, 16. 66, 12. वादायक्षिपते पण्डितान् 64. 121, 79. — 13) zu आक्षिप्तं स्वरितम् AV. Prāt. 1, 16 vgl. WHITNEY zu d. St.

— व्या 1) सुभाण्डमुक्तामणिशङ्खमिश्रैर्व्याक्षिप्तकृस्तः so v. a. *voll von* Varāh. Brh. 27, 34. — 3) °क्षिप्त *fortgerissen* (in übertr. Bed.) R. 7, 24, 33.

— उद् 1) *aufheben* MBu. 3, 1547. KATHAS. 62, 113. *hinaufziehen* 64, 104. रज्ज्वत्क्षिप्त 38, 124. *herausziehen*: जालोत्क्षिप्त 60, 185. कूपात् 57, 110. fg. — समुद् 1) *aufheben* Varāh. Brh. S. 44, 17. 93, 12. 106, 1. Buāg. P. 10, 67, 20. — उप 4) *anduten* Sāh. D. 143, 10. — 5) *hinwerfen* so v. a. *darstellen, beschreiben* Sāh. D. 144, 12. *zur Sprache bringen* SARVADARĀNAS. 80, 16.

— नि 1) मतो (eine Wolke spricht) ऽपि बलवान्वायुर्यो निक्षिपति दिनु माम् *hinschleudern, hintreiben* KATHAS. 62, 129. — 3) निक्षिप्तौ नगराध्यक्षौ *eingesetzt als* HARIV. 8303. R. 7, 103, 15. — 5) क्षिपणकपतनिक्षिप्त so v. a. *das neigt sich zur Lehre der* Ġaina SARVADARĀNAS. 61, 12.

— विनि 1) भित्तुकवनिक्षिप्तः किमीतुर्निरिषो भवेत् *unter die Achsel gesteckt* Spr. 4471. *hinein thun, hineinstecken* Varāh. Brh. S. 60, 17. 77,

31. 93, 59.

— संनि *niederlegen* R. 7, 63, 26.

— निम् R. 1, 38, 21 und MBu. 3, 14314 lesen die neueren Ausg.

richtig निक्षिप्तम्.

— विनिम्, die od. Bomb. an beiden Stellen richtig विनिक्षिप्त°.

— परि 3) नदोपरिक्षिप्त (आश्रम) KATHAS. 108, 63. HALĀJ. 4, 27. — 5) *verschleudern*: कोशम् KĀM. NITIS. 13, 66.

— प्रति 3) *zurückweisen, verschmähen* KATHAS. 72, 247. fg. HALĀJ. 4, 18. *zurückweisen, verwerfen* SARVADARĀNAS. 72, 20. 80, 14. *abfertigen, widerlegen* 131, 14.

— वि 1) प्लवमानो यपावध्यो बाहुभ्यां वारि विक्षिपन् KATHAS. 23, 329. विक्षिप्य गात्राणि *ausstreckend* PRASAṆGĀBH. 16, b. विक्षिप्त Bez. eines best. Zustandes im Joga: *überaus zerstreut*: क्षिप्तमूढविक्षिप्ताख्यं भूमित्रयम् Verz. d. Oxf. H. 229, a, 5 v. u. क्षिप्तादिशिष्टं चित्तं विक्षिप्तमिति गोपते SARVADARĀNAS. 163, 13. विक्षिप्तमूढादित्तवृत्तीनाम् 9.

— सम् 4) संक्षिप्ता कथा *kurz* KATHAS. 87, 2.

क्षिप्तयोनि, lies: für einen solchen soll man — nicht Rtvig werden.

क्षिप्ति in der Dramatik *das Zutagekommen eines Geheimnisses*: रक्ष्यार्थस्य तूद्देदः क्षिप्तिः स्यात् Sāh. D. 373.

क्षिप्र 1) b) क्षिप्रं करोति क्षिप्रार्थे *wo es gilt schnell zu handeln* Spr. 3106. welche Nakshatra so heißen WEBER, Nax. 2, 371. 381. Varāh. Brh. S. 33, 19. — 4) b) न चक्षाल ततः क्षिप्रम् *nicht sogleich* KATHAS. 33, 9. — 5) *bald, in Kürze* KATHAS. 36, 105.

क्षिप्रकारिता f. nom. abstr. von °कारिन् UTTARARĀMA. 88, 7 (113, 5).

क्षिप्रसंधि adj. Ind. St. 8, 120. 123.

क्षीणकर्मन् adj. *dessen Thätigkeitsdrang erloschen ist*, Bein. eines Ġina WILSON, Sel. Works 1, 288. — Vgl. क्षीणाष्टकर्मन्.

क्षीणमोक्ष (von क्षीण + मोक्ष) adj.: गुणस्थान Bez. der 12ten unter den 14 Stufen, die nach dem Glauben der Ġaina zur Erlösung führen, Verz. d. Oxf. H. 397, a, 14.

क्षीरतृक्ष m. *ein Baum mit Milchsaft* Varāh. Brh. S. 48, 46. 53, 120.

क्षीरद्वार = गुड HĀR. 226.

क्षीरधि m. = क्षीरनिधि *das Milchmeer* Spr. 3939.

क्षीरधेनु Verz. d. Oxf. H. 33, b, 37. 59, a, 24.

क्षीरनीर 1) lies *und* st. *mit* und vgl. Spr. 789.

क्षीरनीरनिधि (क्षीर + नी°) m. *das Milchmeer* LA. (II) 88, 3.

क्षीरपाणि m. N. pr. eines Arztes Verz. d. Oxf. H. 310, a, 14. 358, a, 5.

क्षीरभृत् m. N. pr. = क्षीरस्वामिन् WESTERGAARD, Radd. III.

क्षीरपू lies zu *Milch machen* und vgl. Spr. 789.

क्षीरवारिधि KATHAS. 114, 54.

क्षीरवृत् 2) überh. *ein Baum mit Milchsaft*, = क्षीरतृक्ष Varāh. Brh. S. 46, 24. 94, 11.

क्षीरसागर Verz. d. Oxf. H. 340, a, 18.

क्षीरसिन्धु m. *das Milchmeer* PĀNĀR. 3, 2, 27.

क्षीरस्वामिन् Verz. d. Oxf. H. 113, a, 38. 126, a, 13. 161, b, 6. 162, b, 4. 182, b, 33. 183, b, 34. WESTERGAARD, Radd. III. — Vgl. क्षीर 2), क्षीरभृत् und स्वामिन्.

क्षीरिक 2) b) Varāh. Brh. S. 29, 2.